

Často kladené otázky

Luxemburg 8. októbra 2019

Výročná správa za rok 2018 – často kladené otázky

1. Akú úlohu zohráva Európsky dvor audítorov vo vzťahu k rozpočtu EÚ?

Každý rok **kontrolujeme účtovnú závierku EÚ a vyjadrujeme stanovisko** k dvom otázkam: či je účtovná závierka správna a spoľahlivá a či bol rozpočet EÚ vynaložený v súlade s pravidlami.

To tvorí základ pre naše **vyhlásenie o vierohodnosti**, ktoré sme povinní predložiť Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 287 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

V roku 2018 predstavovali celkové výdavky 156,7 mld. EUR.

2. Schválil Európsky dvor audítorov účtovnú závierku za rok 2018?

Áno.

Účtovnú závierku za rok 2018 sme schválili ako spoľahlivú (vyjadrili sme „výrok bez výhrad“), ako za každý rozpočtový rok od roku 2007. Dospeli sme k záveru, že účtovná závierka za rok 2018 vyjadruje verne zo všetkých významných hľadísk finančnú situáciu EÚ a jej výsledky za príslušný rok.

Okrem stanoviska k účtovnej závierke sme povinní vyjadriť na základe našej audítorskej práce aj stanovisko k tomu, či boli príslušné platby vykonané v súlade s pravidlami EÚ. Odhadovaná chybovosť v platbách sa za posledných niekoľko rokov trvalo zlepšovala: 2015: 3,8 %, 2016: 3,1 %, 2017: 2,4 %, 2018: 2,6 %. Okrem toho v roku 2018 podstatná časť kontrolovaných výdavkov, hlavne platieb na základe nárokov, nebola ovplyvnená významnou chybovosťou.

Po tretíkrát po sebe preto vydávame k platbám za rok 2018 **výrok s výhradou**. Naše stanovisko k zákonnosti a správnosti výdavkov bolo od roku 1994 až do týchto posledných troch rokov každý rok záporné.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

3. Čo znamená „výrok bez výhrad/výrok s výhradou/záporný výrok“?

„**Výrok bez výhrad**“ znamená, že údaje poskytujú pravdivý a verný obraz a sú v súlade s pravidlami finančného výkazníctva a riadenia.

„**Výrok s výhradou**“ znamená, že audítori nemôžu vyjadriť výrok bez výhrad, no zistené problémy nie sú rozšírené, to znamená že sa nevyskytujú v celkovom súbore.

„**Záporný**“ výrok poukazuje na rozšírené problémy.

4. Čo znamená „významná chybovosť“?

V audítorskej terminológii tento výraz znamená hranicu, pod ktorou **sa chyby nepovažujú za chyby s významným účinkom**. „Významná“ chybovosť je miera chýb, pri ktorej je pravdepodobné, že ovplyvní rozhodnutie predpokladaných používateľov audítorskej správy. My aj Komisia používame na stanovenie významnosti prah na úrovni 2 %.

5. Čo sú „platby na základe nárokov/platby v súvislosti s preplácaním nákladov“?

Platby na základe nárokov sú podmienené splnením určitých (menej komplexných) podmienok prijímateľmi. Takéto platby zahŕňajú napríklad priamu pomoc pre poľnohospodárov (v rámci okruhu „Prírodné zdroje“), štipendiá pre študentov a výskumných pracovníkov (v rámci výdavkov na „Konkurencieschopnosť“), a mzdy a dôchodky zamestnancov EÚ („Administratíva“).

Platby v súvislosti s preplácaním nákladov sú platby, pri ktorých EÚ uhradza oprávnené náklady na oprávnené činnosti (na ktoré sa vzťahujú komplexnejšie pravidlá). Tieto platby sa uhrádzajú napríklad v súvislosti s výskumnými projektmi (v rámci výdavkov na „Konkurencieschopnosť“), investíciami v oblasti regionálneho rozvoja a rozvoja vidieka (financované z výdavkov na „Súdržnosť“ a „Prírodné zdroje“) a projektmi rozvojovej pomoci („Globálna Európa“).

6. Zlepšuje sa finančné riadenie EÚ?

Áno.

Odhadovaná chybovosť v platbách sa za posledných niekoľko rokov trvalo zlepšovala zo 4,4 % v roku 2014 na 2,6 % v roku 2018. Okrem toho približne polovica kontrolovaných výdavkov nebola v roku 2018 ovplyvnená významnou chybovosťou. Pri auditoch sme tiež v posledných rokoch zaznamenali, že vnútorné kontroly v Komisii a v členských štátoch boli výrazne posilnené.

7. Odhadovaná chybovosť je však stále 2,6 %. Čo to znamená?

Číselný údaj 2,6 % je odhad **výšky prostriedkov, ktoré sa nemali vyplatiť** z rozpočtu EÚ, pretože sa nepoužili v súlade s pravidlami EÚ, a teda nie sú v súlade buď s tým, čo Rada

a Parlament plánovali dosiahnuť prostredníctvom príslušných právnych predpisov EÚ, alebo s konkrétnymi vnútroštátnymi pravidlami v členských štátoch.

Medzi typické chyby patrili platby prijímateľom alebo na projekty, ktoré neboli oprávnené, alebo za nákup služieb, tovarov alebo investícií, pri ktorých neboli správne uplatnené pravidlá verejného obstarávania.

8. Znamená to, že sa premrhalo 2,6 % prostriedkov EÚ?

Nie.

Tento prístup môže byť zavádzajúci, pretože medzi „chybou“ a „plytvaním“ je dôležitý rozdiel. Pri testovaní overujeme, či sa peniaze EÚ vynaložili v súlade s pravidlami, či sú účtované náklady správne vypočítané a či sa dodržali pravidlá oprávnenosti. O tom vypovedá údaj 2,6 %.

Niektoré chyby zahŕňajú platby, pri ktorých neboli dodržané pravidlá oprávnenosti. Napríklad sme zistili, že pravidlá oprávnenosti operačného programu v jednom členskom štáte zahŕňali podmienku zakazujúcu využiť grant EÚ, ak iný subjekt vykonáva rovnaký typ podnikateľskej činnosti v tých istých priestoroch. Keďže jeden prijímateľ, právnik, začal vykonávať činnosť v tej istej budove ako iná právnická firma, projekt nebol oprávnený na spolufinancovanie.

V týchto prípadoch mohli mať finančné prostriedky EÚ určitý pozitívny dosah a istý prínos, aj keď prijímatelia nedodržali všetky podmienky vzťahujúce sa na ich využívanie. Na druhej strane môžu byť plytvaním niektoré výdavky, ktoré sú zákonné a správne, napríklad prístavná infraštruktúra vybudovaná bez toho, aby bol dostatočne zohľadnený budúci objem nákladnej dopravy.

9. Ako vznikajú chyby?

Chyby vznikajú vtedy, keď ľudia alebo organizácie **nedodržia pravidlá** pri predkladaní žiadostí o financovanie EÚ. Na získanie nároku na financovanie EÚ musia dodržať isté konkrétne pravidlá EÚ a v mnohých prípadoch vnútroštátne pravidlá. Zmyslom týchto pravidiel je zabezpečiť, aby výdavky nenarušovali fungovanie vnútorného trhu (napr. pravidlá verejného obstarávania alebo pravidlá štátnej pomoci) a aby sa vynakladali na účely, ktoré stanovili Rada a Parlament.

Chyby vznikajú pri **porušení týchto pravidiel**, napríklad keď poľnohospodári deklarujú nesprávnu poľnohospodársku plochu, predkladatelia projektov nedodržia pravidlá verejného obstarávania alebo výskumné ústavy žiadajú o preplatenie nákladov, ktoré nesúvisia s projektmi financovanými z prostriedkov EÚ. Napríklad, v jednom prípade, ktorý sme preskúmali, malá firma pôsobiaca v sektore zdravotnej starostlivosti, ktorá bola po prvýkrát zapojená do realizácie projektu EÚ, použila nesprávnu metodiku na výpočet osobných nákladov v súlade s pravidlami EÚ na financovanie výskumu. V ďalšom prípade poľnohospodári, ktorí tvrdili, že prevádzkujú nezávislé podniky, získali dotácie na výstavbu chlievu pre ošípané v rámci opatrenia na podporu rozvoja malých a stredných

poľnohospodárskych podnikov. Zistili sme však, že vlastnili podiely v rodinnej firme pôsobiacej na tom istom mieste, ktorá bola príliš veľká na to, aby boli títo poľnohospodári oprávnení.

Vo výročnej správe za rok 2018 sa uvádzajú ďalšie príklady chýb zistených pri našich auditoch.

10. Znamenajú zistené chyby podvod?

Vo veľkej väčšine prípadov nie.

Podvod znamená úmyselné klamanie s cieľom získať nejaké výhody. Hoci bežnými audítorskými postupmi môže byť ťažké odhaliť prípady podvodu, každý rok nachádzame pri audítorskom testovaní niekoľko podozrení z podvodu.

V roku 2018 sme v približne 700 kontrolovaných transakciách odhalili 9 prípadov (13 v roku 2017) podozrenia z podvodu. Všetky tieto prípady sa oznamujú úradu OLAF, Európskemu úradu pre boj proti podvodom, ktorý podľa potreby vedie vyšetrovania v spolupráci s orgánmi členských štátov.

11. Komisia aj členské štáty majú schopnosť chybám predísť a opraviť ich v prípade, že k nim dôjde. Aký to má vplyv na chybovosť?

Nápravné opatrenia, ktoré vykonali orgány v členských štátoch a Komisia, mali celkovo pozitívny vplyv na odhadovanú chybovosť.

Ak by však Komisia, orgány členských štátov či nezávislí audítori využili všetky informácie, ktoré mali k dispozícii, mohli predísť značnej časti chýb pred uhradením súvisiacich platieb, alebo ich odhaliť a napraviť.

Napríklad, ak by sa tieto informácie využili, odhadovaná chybovosť celkových výdavkov v okruhu „Prírodné zdroje“ by bola v roku 2018 pod 2 % prahom významnosti. Domnievame sa, že je to dôkazom toho, že existujúce kontroly sú dostatočné, len ich treba riadne uplatňovať.

12. Povedali ste, že EDA smeruje k novému prístupu založenému na koncepcii jednotného auditu. Čo ste urobili inak za rok 2018?

Rozpočtový rok 2017 bol prvým rokom, v ktorom sa značná časť výdavkov zo všetkých oblastí rozpočtu EÚ vynaložila v súlade s **novými pravidlami**, ktoré platia pre viacročný finančný rámec (VFR) na obdobie 2014 – 2020. Vnútorne kontroly v Komisii a členských štátoch nám teraz umožňujú lepšie využiť ich prácu pri posudzovaní správnosti výdavkov.

Plánujeme v súvislosti s celým naším vyhlásením o vierohodnosti využívať **prístup založený na potvrdeniach**, čo znamená, že naše stanovisko budeme zakladať na vyhlásení (vedenia a kontroly) Komisie.

Za rok 2017 a 2018 audítori skúšobne uplatnili tento nový prístup v oblasti súdržnosti. Z tohto pilotného prístupu jasnejšie vyplynulo, kde pretrvávajú nedostatky v Európskej

komisii i v členských štátoch, čo nám pomôže lepšie presadzovať zodpovednosť a ďalej zlepšovať hospodárenie s finančnými prostriedkami EÚ.

Poznamenávame, že pokiaľ ide o oblasť „Súdržnosť“, odhad Komisie správnosti výdavkov za rok 2018 je pod našim rozsahom, zatiaľ čo jej výsledky za oblasť „Konkurencieschopnosť“ a „Prírodné zdroje“ sa približujú našim odhadom.

Po tomto pilotnom projekte plánujeme **rozšíriť tento projekt** aj na iné výdavkové oblasti, ale potrebuje odhodlanie a spoluprácu Komisie, aby sme mohli napredovať.

Výročná správa za rok 2018 vrátane PROPAGAČNÝCH MATERIÁLOV PRE NOVINÁROV je dostupná v 23 jazykoch EÚ na webovom sídle eca.europa.eu.